

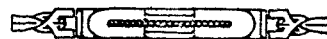
ЛЖЧИ

ПОЛУМЪСЕЧНО СПИСАНИЕ

за литература, театър, музика и критика.

Урежда редакционенъ комитетъ.

Главенъ редакторъ Сергей Бричевски.

АБОНАМЕНТЪ:

За 3 мѣсеца 16 лв.

За 6 мѣсеца 30 лв.

За година 58 лв.

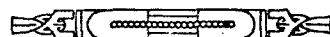
За странство двойно.

Единъ брой 3 лева.

Ржкописи, писма и пари се из
пращатъ на адресъ:

Списание „ЛЖЧИ“ — Варна.

ул. „Котленска“, 3.

Страшимиръ Иванкинъ.

По стрѣмна пѣтека.

Пристъпвамъ мудро къмъ планината.

Небето е свѣтло... слънце грѣй!

Тайнствено горѣ на висината

Непостпжимъ храмъ въ пустошъ нѣмѣй...

Пристъпвамъ азъ по стрѣмна пѣтека,

А какви кръвъ капятъ отъ ржцѣ:

Тѣ слѣди сж прѣзъ кърви на вѣка —

Скърбъ прояжда ранено сърдце!

И лжчѣ прѣблѣсва отъ небесата

Въ този храмъ! та сатанански пѣй

Бѣлобладъ Невѣрникъ: На земята

„О, кръвъ искамъ, искамъ да се лѣй!“

Сергей Бричевски.

Налѣй!..

О Господи, проклетъ бжди!
П. К. Яворовъ.

Налѣй, жена, въ чашата и вино ми дай,
Не бой се! — налѣй червено вино що отравя, —
Да прѣстане вече душата да ридай
И надъ майчина ми гробъ... а друго не остава!

Дай ми и паливай непрѣстанно: гори
Черна скърбъ сърцето! — не гледай въ моитѣ очи:
Моя погледъ отдавна дива страсть мори,
И въвъ него вече сийно не грѣятъ лжи...

И за него богъ е невидимъ — забравенъ
Прѣзъ *Великата глупостъ* и прѣзъ крѣвни вѣкове
На братя милионъ за крѣвта — удавенъ
Въ виното пѣвливо за други братски грѣхове!

Налѣй, жена, да пия — искамъ тѣй — налѣй:
Крѣвта се вълнува буйно въ жилитѣ, въ сърцето!
Дай да пия: прѣзъ вино по-тѣжно се пѣй...
Налѣй, жена, да пия и... изсуша морето!..

Ако навѣрно — въ небесни крѣгозори
И Всесиленъ Виновникъ надъ назиданъ горѣ бди,
Бихъ отпавилъ прѣзъ погледъ мѣтенъ ядни зори
И бихъ викналъ злѣчно: „О Господи, проклетъ бжди!“

налѣй, жена, вино въ чашата ми налѣй —
Не бой се! — налѣй ми! и ще пия до забрава...
Дай да пия: прѣзъ вино по-тѣжно се пѣй
Надъ *майчинъ гробъ прѣсенъ* — олекне-ще ми тогава!

На стария ми баща.

1

Душата ридай унило:
Вънъ е тъмна, мъглива нощъ;
Сърце отъ болки се й свило
И нѣма миръ и нѣма мощъ.

Впила нокти, тѣй студена
Нощта до болки въ моя духъ
И кѣса го озлобена —
И азъ съмъ нѣмъ и азъ съмъ глухъ...

И нийдѣ лжѣ и звѣздица
Мълкомъ — тихо да трепти,
Сама закѣснѣла птица
Нийдѣ плахо отъ страхъ цвѣрти.

Топи се, татко, тѣй свѣщта...
И скърбъ сълзи въ душата лѣй —
До болки я дълбай нощта:
До болки пѣсенъ тѣжна пѣй!

2

Въ агония нощта умира —
Върволица — свѣтъ прѣбърбори.
Ей утринъта се вече взира:
Сребристи день нощта събори.

Слънцето привѣтно изгрѣва,
А тихо по земни върхнини,
Дѣто планински пѣтъ извива,
Черни още мѣркатъ се мъгли...

Дали нѣвга, татко, въ душата
Ще изгрѣе слънцето — за менъ
Ще да бждатъ, знамъ, небесата
И въвъ бѣдната ми хижа день.

Въ агония нощта умира —
Сребристи день нощта прокуди!
Но... салъ въ душата не умира
Скърбта скърбитъ що пробуди...

Ст. А. Лялянски.

Пѣсни.

1

Въ тѣзъ дни тѣжовни, дни на мъжа,
~~Нарѣкло азъ нощъ прѣй~~
Въвъ небето!

Въ тѣзъ дни лѣжовни на разлѣка
За пѣсенъ какъ купиѣй
ми сърдцето!

2

Малка дѣхна теменуга
Азъ откъснахъ възхитенъ
И на мойта мила дружка
Въ знакъ я дадохъ на скѣпъ блѣнъ.

А въ замѣна тя за нея
Ме съ цѣлувка надари,
За да почна пакъ да пѣя —
Пакъ за пролѣтни зари.

3

На Сакара въ политѣ
Мъгла се спуща пакъ —
И нийдѣ надъ горитѣ
Не блѣсва слънчевъ зракъ.

По вѣкога сърдцето
Мъгла го затъми
И дѣждъ отъ него, клѣто,
Започва да рѣми...

4

Погледът неволно
Върху теб се спрѣ —
Трепна сърдце болно:
Пламък го съгрѣ.

Погледът ми срѣщна
Твоя погледъ благъ —
Радостта напрѣжна
Появи се пакъ.

5

Свагата ти трепетлика стройна, игрива,
По кои желане ме пали, гори;
Косата брюнетъ—вишки раздиплени, — свива
Се с'болъ сърдце ми прѣдъ грѣйнави зори.

Ланититѣ твои — анемони цѣнавали
Въ хубавъ день на горски златъ и покой,
Устнитѣ ти—по-сочни сж отъ нарѣ прѣзрѣли:
Ориватъ, отърсватъ сладости и зной.

Свидно дѣво, въ погледа твой ази замирамъ,
Погледъ—сутришна зара: милъ, свѣтълъ жаръ;
Душа ми тръгне, нестихва—рѣка простирамъ,
Къмто твоя дувенъ, ненагледенъ чаръ.

Страшимиръ Иванкиъ.

На брата ми.

* * *

Въ дни тѣжни природата мъглива
Печално тѣжна, тѣжна пѣсень пѣй,
Душата тогава мъгла обвива
И скръбта тихо въ нея сълзи лѣй.

И питамъ тогава: какъ се живѣе?
Богъ ли глупости, крамоли създа? —
За какво, братко, тѣй тѣжно се пѣе? —
Ще спрѣтъ крамоли, хули по кога?

Кирилъ Чавкаровъ.

Каква си ти?

Ти си мома бѣлолика
С'нѣжно румено лице,
Сжща Ангелска прилика —
С'бодро, весело сърдце.

Ти си цвѣте — роза бѣла
Верѣдъ градина отъ цвѣтя;
Ти си мойта муза, Стела,
Ти си моята мечта!

2

Редъ години — по тебе линѣя
И съвѣтъ ми е блѣвъ — блѣнѣтъ ми е сънь.
Въ душата е нощъ — съ болка живѣя...
О, чуй каква буря извива навѣтъ!

Нѣма да видя азъ цвѣтни грани —
Ни свѣтлия погледъ на твойѣ очи!
Изъ смугла нощъ съ гракъ прѣхвъркатъ врами —
Каточе нѣкой злобно навѣтъ гълчи...

Димитровъ Х.

* * *

Погледъ имашъ — утро красно,
Що го облаче краси;
А прѣзъ него слѣнце майско
Праща жизнени лѣчи...

Ст. А. Лилянски.

Иванъ Минчовъ Вазовъ. *)

И сега, когато сиѣтъ е посипалъ неговата старческа глава... — като че ли съ по-големъ жаръ ние го търсимъ и възжеляваме.

Слѣдъ тия двѣ непосилни и неради войни за насъ, ние се обръщаме къмъ него, — разтуха да диримъ, отпаднали сили да възкрѣсимъ, защото той е, който обнадежда народъ и отечество. Сега той става за насъ по-сказоченъ и неговото име по-ярко...

Свидѣтель на всички трансформации на своя народъ въ бурни, борчески, освободителни свободни дни, той е най-ярки изразителъ на тая многосумна и величава история. Вазовъ не е една сѣнка въ миналото и настоящето, не е фантомъ въ нашата литература — не, той е нашия народенъ прѣдтеча, който очерта нашия бъдещъ пътъ въ литературата; той е единствениятъ, който отъ първи до сѣдни день не измѣни на своето призвание, а продължи съ сжния колоритъ, съ сжнитѣ мотиви, въ основата на които лежи обичта къмъ народа и отечеството. Малкото негови стихове съ еротиченъ и космополитиченъ характеръ не сж обречени на загинаване: тѣ сж неговитѣ откъснати ефимерни настроения на буйното му сърдце, несдържането вълнение — то инстинктивно и съ желание изпѣти.

Вазовъ е ярката звѣзда, рано ранила на нашия поетиченъ небосклонъ и пѣтеводниятъ лѣтъ, за да напѣтва сѣтнешната ни родна поезия — за-

*) Четено на 24.X.920 г. по случай 50 годишния юбилей.

туй въ историята на нашата литература нѣма друго име, като това на Вазова, което той властно да е завладѣло душитѣ, а. което ги удохотворява съ своя стихъ.

Ив. Вазовъ съ право може да се нарѣче „народенъ поетъ“ — той е слѣлъ поклоникъ и пѣвецъ на родната си земя и своя народъ. Всички чувства и идеи, които сж гнетили и вълнували българската душа въ разнитѣ врѣмена, въ него сж най-добри съчитани, защото той като фокусъ ги е сbralъ и подредилъ въ своитѣ творения.

Нескончаемитѣ борби и гоними блѣнове на народа за емонипация и защита на родината сж намѣрили художественъ изразъ въ поезията му — и сж добъръ синтезъ на народнитѣ страдания. Самъ той признава въ стих. „Моятъ пѣтъ“.

Отъ ранни младини живѣхъ
За менъ си не, а за народа,
Отъ раннитѣ си младини запѣхъ
За родина и за свобода.

И съ тазъ земя се радвахъ и болѣхъ
Любихъ я въ щасте и несгода,
И мойто битие всецѣло слѣхъ
Съ битието на народа.

(„Люлека ми замериса“ стр. 60).

Всичко, що е създавъ Вазовъ — всички идеи и чувства сж идеи и чувства, възникнали въ народа. Защото всяка негова пѣсенъ, сюжета ѝ е черпилъ и е развилъ въ рамкитѣ на народнитѣ понятия — е поезия национална, защото основния елементъ на творчеството му, образитѣ на героитѣ му, идентѣ и концепциитѣ на живота сж вземени отъ народа и народната история. И едва ли имаме вѣренъ и по-сполучливъ поетъ, който тъй картинно тъй релефно да ни е обрисувалъ, конкретно прѣдставилъ нашия битъ на робство, освобождение и свобода.

Той запѣ за „Тжгитѣ на България“ твърди младъ, на поробени свой народъ въ надвечернето на освободителната война, високо издигна „Прѣпорецъ и Гуслата“, поведе го къмъ нашия тиранинъ, изкупи нашето „Избавление“ — поднесе му сетивъ своя скъпъ даръ. Майската си китка, наказва послѣ коварния ни сжсѣдъ чрѣзъ „Сливница“, изтръгна отъ душата си сладки „Звукове“ по българскитѣ „Поля и Гори“, ходи въ „Италия“, наслаждава се „Подъ нашето небе“. „Въ лоното на Рила“, пѣ „Скитнишки пѣсни“, скърбя за първата ни народна загуба чрѣзъ „Подъ гърма на побѣдитѣ“, отново радостъ го обая „Съ пѣсни за Македония“, „Нови екове“, съ това той даде своята данъ къмъ отечество и народъ.

Но той не отпадна духомъ прѣдъ нещастията не е смутенъ прѣдъ неизвѣстността — той от-

ново взема своята лира и изпѣ съ оная задушевностъ и чистота своитѣ пѣсни „Люлека ми замериса“, *добра данъ за човѣка?* Цѣлиятъ животъ на България е като че ли цѣлия животъ на Вазова, който като една пѣсенъ самъ си го е изпѣлъ.

САБИНЪ — пиеса въ 6 картини.

Фактическото откриване на театралния сезонъ става едва завчера, на 13 т. м., съ пиесата на нашия съгражданинъ Димитър Грънчаровъ „Сабинъ“. Впрочемъ тукъ не може и дума да става за театраленъ сезонъ, защото нѣмаме постояненъ театръ и не е сигурно дали останкитѣ отъ миналогодишната трупа ще могатъ да организиратъ и тази година нѣщо що-годѣ постоянно. Причинитѣ, които ни каратъ да се съмняваме, сж много. Най-напрѣдъ: — съ загубата на Шиварова и Вакарелска, групата остава дословно безъ жени, а при това тя е и безъ режисьоръ. Послѣ: — характерно за бъдещето ѝ развитие е това, че не се взематъ никакви мѣрки за засилването ѝ било въ организиране, било въ привличане на нови сили, които да ѝ дадѣтъ какъвъ да е потикъ на напрѣдъ. Нѣкакви останки отъ миналогодишната трупа, работила подъ ръководството на артиста Доневи, се събиратъ като го дадѣтъ се разотиватъ пакъ, безъ никакъвъ планъ въ главата за по-нататъшна работа. Нека не ми се възразява съ името на Борисъ Еспе. Еспе и К-о сж кабаретни артисти и за чистото изкуство тѣ нѣматъ абсолютно никаква цѣна. Това е ясно за тия, които сж видѣли и имали възможностъ да оцѣнятъ играта имъ. Артистѣ, който се подиграва съ публиката и подбира своя репертуаръ съ смѣтка „да паднатъ по-вече пари“ и който, играйки на българска сцена, безъ да знае да произнесе правилно нито една дума отъ българския езикъ и се опитва все пакъ да говори на български съ единъ еврейски акцентъ, е пикантенъ, кабаретенъ клоунъ. Това сж наболѣли, гнойни пъпки по тѣлото на нашето младо изкуство. Пъкъ азъ бихъ могълъ да изреждамъ. . . . и по-послѣ. . . . и още по-послѣ. . . . и най-послѣ. . . . Безбройно много сж симптомитѣ на агония (О, не! Не на агония. Въ агонията има силна доза противодѣйствиe). на животинско умнраве на тѣй крѣпката миналогодишна трупа на града ни. Питамъ съвѣстнитѣ любители на изкуството и часно на театра — на нашия театръ: не ви ли боде въ очитѣ голѣмата апатия, пълната липса на ентусиазмъ въ играта на артиститѣ, които миналата година тѣй пламено отиваха все на прѣдъ и по-напрѣдъ въ своето самоусвършенстване?

буване? Или тѣ дадоха, каквото можеха да дадѣтъ? Хора, които за едно толкова късо време дадоха толкова много данни за своето вътрѣшни богатство, че зашеметиха тия, които ги познаваха отъ близо и гледаха на тѣхъ съ недо-вѣрие, не могатъ изведнѣжъ да спратъ, като резервуаръ съ вода и да кажатъ:— „Ето, това имаше въ мене и това изтече. Не мога по-вече да дамъ, защото притоцитѣ, по които прииждаше водата въ мене, прѣсхнаха“. Човѣшката душа, а още по-вече творческата, е дълбокъ изворъ, когато несполукитѣ и нещастията правятъ още по-дълбокъ, бездъненъ, а не го присушаватъ. Не е ли блѣстящъ примѣръ съ живота и дѣлото на самия авторъ на пиесата „Сабинъ“? Които го познаватъ отблизо знаятъ това. Но този изворъ може да замръзне. И върху замръзналата повърхност може да лойдатъ чужди елементи да се пързаятъ и да правятъ глупави кръгове, оставяйки дълбоки слѣди отъ своитѣ шейни. Ето, душитѣ на нашитѣ артисти сѣ замръзнали и върху замръзналата имъ повърхност прииждатъ чужди елементи: „грижата за утрѣшния день“, „да вземемъ нѣкоя и друга пара“, „да се повеселимъ“. . . и се въртятъ въ позата на сомнамбули, правятъ кръгове съ рискъ да си строшатъ главитѣ. А животворната струя спи подъ леда, чака дано нѣкой разбие стѣнитѣ на нейния затворъ и даде възможностъ да изблѣкне на вънъ, да сгрѣе и тѣхъ и насъ, и артисти и публика. Тази голѣма честъ се падна на добръ познатия ни съгражданинъ Димитъръ Грънчаровъ. Пъкъ може би, не нему, а Георги Стаматову, помощникъ режисьоръ на Народния Театръ, би трѣбвало да се отдаде тази заслуга. Както щете! Фактъ е, че съ „Сабинъ“ се достигна до едно напѣгнато състояние, каквото само „Царицата на Чардаша“ — миналата година — можа да създаде. Дългъ се налага на една отъ нѣколкото (?) театрални организации въ града ни да използватъ това състояние. Тѣ виждатъ какво иска публиката. Нека почватъ съ това и, работейки по опрѣдѣленъ планъ, да я изведѣтъ на чистъ въздухъ; отъ нейни служители, да станатъ нейни повѣлители.

I.

„Сабинъ“ е малко извѣстна драма и нужно е тя да бѣде добръ разгледана отъ всѣка страна, за да може слѣдъ това да бѣде ясно онова, което ще се каже за играта на артиститѣ при нейното прѣдставяне. Мѣстото, обаче, не ми позволява да се впусна въ такъвъ обстоенъ разборъ, за това азъ ще се задоволя съ нѣколко по-сжществени бѣлжки върху нея

Сюжетътъ е интересенъ и новъ за българската литература: поетическо възсздаване живота на българитѣ езичници, съпоставенъ съ подемащото

се въ България християнско движение. До колко това възпроизвеждане е вѣрно не е въпросъ на изкуството. За това има да говорятъ ония, които ще разглеждатъ драмата като исторически документъ. За насъ е важно дали тя е поетическо произведение. Нека още тукъ кажа, че „Сабинъ“ има двѣ редакции, и двѣтѣ на самия авторъ. Едната — по която е отпечатано изданието отъ 1917 г. — „Историческа пиеса изъ живота на древнитѣ българи при покрѣстването имъ християни въ четири дѣйствиия и петъ картини“, а втората — по която б де прѣдставена на 13 и 14 т. м. отъ Варненската Драматическа Дружба — „... въ шестъ картини“. За първата редакция би могло да се каже доста нѣщо, прѣди всичко добро, но това не се покрива отъ цѣлѣта, която съмъ си поставилъ. Втората редакция има много недосгѣти. Но всичко личи, че тя е набърже правена. Идеята е едва ли не коренно промѣнена. Въмъкнати сѣ нови лица, а много отъ тия на първата редакция сѣ изхвърлени. Вслѣдствие на това създали сѣ много недомислия, които ще има да тежатъ на автора до като се справи съ тѣхъ. До като въ първата редакция имаше добри очертани характери, отлични образи, въ втората, вслѣдствие изхвърлянето на цѣли дѣйствиия и създаването набързо на нови, както и поради промѣняне идеята, пиесата е пострадала значително въ това отношение. Сабинъ, Циганъ — главнитѣ дѣйствующи лица — сѣ въ сжщностъ кукли, които едва прищевка на режисьора, па ако щете и на актьора, може да накара да извършатъ не това, което автора ги заставя да вършатъ. Не говоря за Винета и Алиса, защото Стаматовъ и Марта Попова, артисти съ силно артистическо чутие, можаха да поправятъ и оформятъ тия два характера, макаръ и не напълно.

Създадени сѣ недомислия и въ дѣйствието. Въ втората картина — вакханалията въ дома на Умара (впрочемъ то съвсѣмъ не бѣше вакханалия, за каквото искаше да мине) — е допущена една грѣшка, която крѣщи да бѣде корегпирана. Това е изострения конфликтъ между Сабинъ и Умаръ, изостренъ до върха на меча и прѣрѣзанъ изведнѣжъ отъ двѣ танцовачки, въмъкнати въ втората редакция съ користна цѣль. Но водната струя се не рѣже. Това автора не е вземалъ прѣдъ видъ. Въ първата редакция този конфликтъ, създаденъ при по-други условия, но пакъ на сжщата почва, се разразява въ двубой, крайния ефектъ на който бива прѣдотвратенъ отъ влизането и намѣсването на други лица. Такава недомислия има и на други мѣста. Така напримѣръ: присѣтствието на Отецъ Иванъ на службата въ езическия храмъ. Нанстина, той бѣ арестуванъ отъ езичниците, но да бѣде заставенъ на сила да присѣтствува на езическото богослужение и да стои тамъ съвършено свободенъ

и все пакъ безучастенъ, когато Липий—единъ доста смъртенъ образъ — се жертвува въ името на Христа, е крайно бодливъ парадоксъ. А да пришествува доброволно пѣма причини, нито пъкъ условия. Нужно е било на автора да има кой да потвърди прѣдъ Сабина, че Алиса е насила доведена въ храма и не да се моли, а да бъде наказана за беззавѣтната ѝ вѣрностъ къмъ него и Христа, и той избира она, на когото Сабинъ безпринципно би повѣрвалъ. Непростима грѣшка въ модерната драма; огнената колесница въ „Медея“. Боде, освѣтъ това, и слѣдния парадоксъ: водить Липий къмъ кладата и той, минавайки край Отецъ Ивана, се спира и го моли да изпроси отъ всемогущия Богъ опрощение на грѣхъветъ му. Отецъ Иванъ го благославя и остава пакъ безучастенъ, а тия, които сж се заклѣли прѣдъ Перуна и Велеса да не оставятъ живъ нито единъ християнинъ, се приструватъ, че нищо не сж видѣли и чули. Нека авторътъ помисли върху това.

Ще спра до тукъ, за да имамъ възможност да се поспра и върху играта на артистите, а върху драмата, върху нейната втора редакция, бихъ се повърналъ пакъ, ако бъде необходимо.

Ст. Палазовъ.

Възкрѣсаватъ умрѣлото.

Изъ забутанитъ страници на броя отъ 25 Септември 1920 год. на „Църковенъ вѣстникъ“ е помѣстена статия, противъ тая, която азъ бѣхъ писалъ по поводъ статията на св. П. Икономовъ.

Не зная дали почерненъ катранникъ или клиръ е писалъ тая статия, но по всичко личи, че нему липсватъ каквито и да било познания и качества на просвѣтенъ човѣкъ.

По единъ околѣнъ пътъ, като дава криво тълкувание на писаното отъ мене — обичай на не сигуренъ въ познанията си човѣкъ — авторътъ на тая статия, като послѣденъ грѣшникъ, се мъчи да подкрѣпи мнѣнието на св. Икономовъ — какво религията е майка на изкуството. За голѣмо съжаление, нему липсва способността да разбира това, което хората пишатъ. Тоя господинъ не може да разбере, че като твърди — какво естетическото чувство е прѣдшествовало религиозното, не искамъ да му доказвамъ и неподдржамъ, че изкуството е създадо религията. Азъ още веднѣжъ потвърждавамъ, че естетическото чувство е прѣдшествовало религиозното, че науката и изкуството ще замѣстятъ религията, но отъ това мое твърдение уважаемия господинъ не трѣбва да вади заключение, че азъ съмъ анархистъ. Такова заключение може да извади само единъ плѣсенясалъ катранникъ или

тѣсногърдъ „бѣлъ“, който не може да разсѣждава. Тукъ именно е неговата полуобразованостъ, която приписва на мене. Но автора на тая статия самъ призовава, че изкуството е безгранично, дава свобода на човѣшкия духъ, а въ религията е тѣмно обратното: — старата истина (до колко религията е истина, ще видимъ другъ пътъ) като чистъ луненъ лъчъ се спуща, въ религията, отъ небесата къмъ самотната човѣшка душа и посочва пътя къмъ голѣмата свѣтлина — църковнитъ лѣжи.

Да, религията потиска, тя убива желанието да се живѣе тукъ на земята като казва, че земниятъ животъ е суетенъ и обѣщава ефимерно нѣкакво небесно царство, което човѣкъ наслѣдывалъ слѣдъ смъртта. Каква заблуда!

Но най-смѣшенъ е тоя господинъ, когато се мъчи да разбие на пухъ и прахъ Дарвиновата теория, като казва, че нѣкакви си неодарвинисти (като него) сж доказали фалшивостта ѝ. Азъ искамъ да зная кои сж тия неодарвинисти и космоисти, които доказаха, че Дарвиновата теория може да илюстрира само туй: какъ сж изчезвали органическитъ видове, но не и какъ сж се създавали. Навѣрно тоя господинъ (неодарвинистъ) пѣма и понятие какво е това „Дарвиновата теория“ и не е челъ нищо друго освѣнъ извехтелитъ църковни доктрини. Нека той отвори „Фаустъ“, за да види до колко Гьоте е съгласенъ съ религията: да види, че още първитъ думи на религиозното учение: „Въ начало бѣ слово“ великиятъ Гьоте намира за лѣжовни и ги поправя съ думитъ „Въ начало бѣ дѣло“. Но великиятъ естествоизпитателъ открива непоколебимитъ закони на естеството и съ прѣпълнена отъ скръбъ душа се провиква: „По вѣчни, непоколебими велики закони изминаваме ний житейския си пътъ“.

Но азъ питамъ тоя господинъ, щомъ той твърди, че истината е „еднаквостта между дѣйствително съществуващото и мисленото или възпроизведеното“, гдѣ е тая еднаквостъ между религията и дѣйствителността? Гдѣ е единността между учението за ада, за рая, за божественото сътворение на свѣта въ шестъ дни, за душата и дѣйствителността на природата? Не е ли всичко това догадка и не потвърждава ли, че религията обгрѣща въ себе си по-вече догадкитъ, а често пъти и свещенитъ лѣжи?

А що прави художника (да вземемъ поета), когато седне до своята маса, готовъ да започне произведението си? Тогазъ той не пада въ моление прѣдъ всемогущия за да разтвори прѣдъ него тайнственитъ небеса и той да започне да ги, описва, а взема скромната своя писалка, надниква дълбоко въ душата си, анализира своитъ радости и скръби — своитъ прѣживѣлици и тѣхъ описва. Макаръ да не може напълно да ги обрисова, той взема за

сюжетъ пѣща реални — взема своя или чуждия животъ, когото обрисова, но не и задгробния „свѣтъ“, когото никой не виждалъ. Така, че изкуството никакъ не е сладка лъжа, както го нарича уважаемия господинъ, а дѣйствителностъ, дѣйствителния животъ съ всичката му простота и сложностъ.

Възпроизвелдането на живота е общия характеренъ бѣлѣгъ на изкуството, казва великиятъ Чернишевски, но не казва, че изкуството е сладка лъжа или, пъкъ — религията е изкуство. *Arta e vis* съ казвали старитѣ римляни.

Неоспоримъ фактъ е, че авторътъ на въпросната несклопосна бѣлѣжка е челъ много малко и се пази отъ истината като отъ мѣлния. Може би и заради това той, най-новъ неодавинистъ, крие своето свято име, което го е страхъ да не опетни. Би било интересно да го знай.

На края необходимо е да забѣлѣжа, че господиътъ лъже като послѣденъ циникъ. Котоматовъ не е заимствувалъ статията на св. Икономовъ отъ колонитѣ на „Църковенъ вѣстникъ“, а тя му бѣ дадена лично отъ автора ѝ за напечатване въ сп. „Химера“.

По-нататкъ, ако стане нужда да се повърнемъ, ще покажемъ на господина какво трѣбва да прочете за да се отърве отъ религиозния кошмаръ, който го гнети.

.. Ивановъ.

ХРОНИКА.

Внесено е законодателно предложение отъ министъра на финанситѣ, съ което се иска увеличение пенсийтѣ на писателитѣ Иванъ Вазовъ и Стоянъ Михайловски на 12 хил. лв. годишно, а на сѣмействата на покойнитѣ писатели К. Величковъ, Д-ръ Кр. Петковъ и П. Ю. Тодоровъ на 7 хиляди и 200 лева.

За артистиченъ секретаръ въ Държавния Народенъ Театъръ е назначенъ писателя Димитъръ Подвързачовъ, извѣстенъ още подъ псевдонима Хамлетъ Принцъ Датски.

Нобеловата премия по литературата тая година е дадена на норвежския писателъ Кнутъ Хамсунъ.

Народниятъ театъръ приготвяла и наскоро ще постави оригиналната комедия „Свежърва“ отъ Антонъ Страшимировъ.

Русенскиятъ градски театъръ ще открие сезона си въ началото на мѣсець Декемврий н. г. съ пиесата „Възкрѣсение“, отъ Батай.

Репертуарътъ прѣзъ зимния сезонъ е слѣдния: „Сжидитѣ“ отъ Брийо; „Намаленото повѣдение“ отъ Швайеръ; „Луциферъ“ отъ Бутти; „Лъсъ“ отъ Островски; „Гибелта на Надежда“ отъ Хайермансъ и „Женидба“ отъ Гоголъ.

Разградскиятъ градски театъръ на 6 т. м. е прѣдставилъ пиесата „На двѣ“ отъ Максимъ Горки съ успѣхъ.

Сабинъ пиеса въ 6 картини, отъ Димитъръ Гринчаровъ, се даде на 13 и 14 т. м. въ театръ „К. Ранковъ“.

Варненската Драматическа Дружба приготвяла трагедията „Саулъ“ отъ Ламартинъ.

Извѣстната руска актриса мадамъ Елена Александровна Полевицкая е пристигнала въ града ни и гостува въ пиеситѣ: Дамата съ камелиитѣ, отъ Ал. Дюма и „Черната пантера“, отъ А. Виниченко.

Извѣстниятъ писателъ г. Антонъ Страшимировъ въ първитѣ дни на м. Януари ид. год. почва да издава литературно списание подъ заглавие „Наши дни“.

Нова книга. Турена е подъ печатъ книгата на нашия извѣстенъ поетъ и писателъ г. Ст. Чилингировъ подъ заглавие „Равна Добруджа“.

Умоляватъ се всички абонати, на които е изпратенъ първия брой, да изпратятъ съ пощенски записъ или лично внесатъ сумитѣ въ редакцията, за да се не прѣчи на редовното издаване на списанието. Ония, които не желаятъ да го получаватъ, при повръщането обратно първия брой, умоляватъ се да не драскатъ небрежно по цѣлата страница надлъжъ и на ширъ съ цѣлтъенъ моливъ.

Приематъ и записватъ реклами и обонати само ония настоятели, които сж снабдени съ *формени квитанции*. Записването става всѣки денъ и въ редакцията на ул. „Котленска“, 3.

Умоляватъ се сжщо настоятелитѣ въ другитѣ градове и въ селата да не задържатъ въ себе си голѣми суми, а ги изпратятъ въ редакцията, за да се избѣгнатъ излишни разходи...

Всички литературни трудове, безъ огледъ на духъ и съдържание, ще се печататъ *беспристрастно*, но всѣки сътрудникъ или дописникъ е длъженъ да дава точния си адресъ и да се подписва: безъ подписъ редакцията ще ги помѣства да почитатъ въ коша...

За напръдъ въ списанието ще се застъпва и сатино-хумористичния отдѣлъ.

ФОТОГРАФИЯ
„СПОМЕНЪ“

на КРЪСТЮ РУСЕВЪ

ул. „Харчева“

Работа чиста и акуратна

ТЪРСЯ да купя
отъ ржка

**каручка за дѣте
и единъ револверъ**

Споразумение писмено до редак-
цията — за Господинъ Шурманъ

Бирария „БАЛКАНЪ“

Точи се ежедневно Шуменско
пиво, сервиратъ се топли заку-
ски: чай, кафе до 11 ч. пр. пл.,
карначета, кашкавалъ, сирене,
хайверъ, сардели и др.

ПРИСЛУГА БЪРЗА

ПРОДАВАТЪ СЕ

~~СТАРИ КНИГИ ПО СТАРИ ЦѢНИ~~

Справка редакцията.

Продава се (хавра) въ мѣстността
„Совукуларъ.“

Споразумение писмено до редакцията.